

הלכות שבועות פרק י

א. הִיו עֲדִיו או אֶחָד מֵהֶן פֶּסוּל או קְרוֹב לוֹ, וְאִפְלוּ מִפְּסוּלֵי עֲדוּת שְׁלֹדְבָרִיהֶם, או שֶׁהָיָה אֶחָד מֵעֲדָיו מֶלֶךְ שְׂאִינוּ רִשְׁאֵי לְהַעֲדִיד, או שֶׁהָיוּ עַד מִפִּי עַד, וְכִפְּרוּ וְנִשְׁבְּעוּ פְּטוּרִין מִשְׁבֻּעַת הָעֲדוּת: שְׂאֵלוֹ הוֹדוּ וְהַעֲדוּ, לֹא הָיוּ מְחִיבִין בְּעֲדוּתָן מִמּוֹן.

ב. מִשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם שֶׁתְּבוֹאוּ וְתַעֲדוּ לִי, שְׂאָמַר אִישׁ פְּלוֹנִי שְׂתִיתֵן לִי מֵאֲתִים זֶזוּ וְלֹא נָתַן, וְכִפְּרוּ הָרִי אֵלָיו פְּטוּרִין מִשְׁבֻּעַת הָעֲדוּת: שְׂאֵם הָעֲדוּת בְּדָבָר זֶה, לֹא יִתְחַיֵּב הַנִּתְבָּע מִמּוֹן בְּאַמִּירָתוֹ. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּזֶה.

ג. תִּבְעֵן לְהַעֲדִיד לוֹ שֶׁהוּא כוֹהֵן או לֹוִי, או שְׂאִינוּ בֶּן גְּרוּשָׁה או בֶּן חִלּוּצָה, וְכִפְּרוּ וְנִשְׁבְּעוּ פְּטוּרִין מִשְׁבֻּעַת הָעֲדוּת: שְׂאֵלוֹ הוֹדוּ וְהַעֲדוּ, לֹא הָיוּ מְחִיבִין בְּעֲדוּתָן מִמּוֹן.

ד. תִּבְעֵן שִׁיעֲדוּ לוֹ שֶׁחָבַל בּוֹ בְּנוֹ, וְשֶׁהִדְלִיק פְּלוֹנִי גְדִישׁוֹ בַּשֶּׁבֶת, וְשְׂאֵנִס פְּלוֹנִי או פֶּתַח בֵּיתוֹ הַמְּאֻרָּסָה, וְכִפְּרוּ וְנִשְׁבְּעוּ פְּטוּרִין מִשְׁבֻּעַת הָעֲדוּת: שְׂאֵם הָעֲדוּת עֲדוּת זֶה, יִתְחַיֵּב הַנִּתְבָּע מִיתַת בֵּית דִּין; וְאִינוּ חַיִּב תְּשֻׁלוּמִין, כִּמּוֹ שְׂבֻאֲרָנוּ בְּהִלְכוֹת נַעֲרָה. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּזֶה.

ה. הָיָה עַד אֶחָד, וְהַשְּׁבִיעוּ וְכִפְּר פְּטוּר מִשְׁבֻּעַת הָעֲדוּת, שְׂאִין עֲדוּת עַד אֶחָד מְחִיבֵת מִמּוֹן.

ו. תִּבְעַת אֶת שְׁנֵי עֲדָיו שִׁיעֲדוּ לוֹ שֶׁזָּנְתָה אִשְׁתּוֹ, וְכִפְּרוּ וְנִשְׁבְּעוּ הָרִי אֵלָיו חַיִּבִּין בְּשֻׁבֻּעַת הָעֲדוּת: שְׂאֵלוֹ הָעֲדוּת הָיוּ מִפְּסִידִין לָהּ כְּתֻבָּתָהּ, וַיִּפְטַר זֶה שֶׁתִּבְעֵן; וְהָרִי כִפְּרוּ בְּעֲדוּת מִמּוֹן.

ז. תִּבְעַת עֲדֵי קְנוֹי או עֲדֵי סְתִירָה, וְכִפְּרוּ וְנִשְׁבְּעוּ פְּטוּרִין מִשְׁבֻּעַת הָעֲדוּת: שְׂאִפְלוּ הָעֲדוּת אֵין כָּאֵן חַיִּיב מִמּוֹן, אֲלֹא לְהַשְׁקוּתָהּ בְּלֶבֶד; וְאַף עַל פִּי שֶׁעֲדוּת זֶה גּוֹרֶמֶת לָהּ שֶׁתִּפְסִיד כְּתֻבָּתָהּ אִם לֹא תִשְׁתָּה, דְּבַר הַגּוֹרֶם לְמִמּוֹן אִינוּ כִּמּוֹן שֶׁהָרִי אִפְשָׁר שֶׁתִּשְׁתָּה, וְלֹא תִשְׁבַּר כְּתֻבָּתָהּ.

ח. הָרִי שֶׁקָּנָא לְאִשְׁתּוֹ וְנִסְתָּרָה בְּעֲדִים, וְזָנְתָה בְּעַד אֶחָד אַחֵר הַקְּנוֹי וְהַסְתִּירָה, וְהַשְּׁבִיעַ עַד זֶה שֶׁיָּבֹא וַיַּעֲד, וְכִפְּר חַיִּב בְּשֻׁבֻּעַת הָעֲדוּת: שְׂאֵף עַל פִּי שֶׁהוּא עַד אֶחָד אֵלָיו הָעֲדִיד עֲדוּת זֶה, הִיתָה יוֹצֵאָה בְּלֹא כְּתֻבָּה כִּמּוֹ שְׂבֻאֲרָנוּ בְּהִלְכוֹת סוּטָה.

ט. וְכֵן כָּל עַד אֶחָד שֶׁמְחִיב מִמּוֹן בְּעֲדוּתוֹ אִם כֶּפֶר וְנִשְׁבַּע, או שֶׁהַשְּׁבִיעוּ בְּבֵית דִּין וְכִפְּר חַיִּב מִשּׁוֹם שְׁבֻּעַת הָעֲדוּת. כִּי־עַד: כְּגוֹן שֶׁהָיָה הַתּוֹבֵעַ וְהַנִּתְבָּע חֲשׂוּדִין עַל הַשְּׁבֻּעָה שְׂאִין מִשְׁבִּיעִין אוֹתָם, וְהַשְּׁבִיעַ לְעַד אֶחָד שֶׁיָּבֹא וַיַּעֲד לוֹ, שִׁישׁ לוֹ בִּיד זֶה מָנָה, וְכִפְּר הָרִי זֶה חַיִּב מִשּׁוֹם שְׁבֻּעַת הָעֲדוּת: שְׂאֵלוֹ הָעֲדִיד הָיָה הַנִּתְבָּע הַזֶּה מִשְׁלֵם מִמּוֹן בְּעֲדוּתוֹ, כִּמּוֹ שִׁיתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת טוֹעֵן. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּזֶה.

י. הָאִשָּׁה שֶׁהַשְּׁבִיעָה עַד אֶחָד שִׁיעֲדִיד לָהּ בְּמִיתַת בַּעֲלָהּ, וְכִפְּר חַיִּב בְּשֻׁבֻּעַת הָעֲדוּת: שְׂאֵלוֹ הָעֲדִיד, הִיתָה נִשְׂאֵת וְנוֹטָלָת כְּתֻבָּתָהּ. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁהָיָה לָהּ לִגְבוּת כְּתֻבָּתָהּ מִן הַמְּטַלְטְלִין. אֲבָל אִם אֵין לָהּ כְּתֻבָּה אֲלֹא מִן הַקְּרָקַע, הָרִי זֶה פְּטוּר מִשְׁבֻּעַת הָעֲדוּת; וְכֵן אִם הָיוּ שְׁנַיִם: שֶׁהַשְּׁבִיעַ עֲדֵי קְרָקַע, פְּטוּרִין כִּמּוֹ שְׂבֻאֲרָנוּ.

יא. הַמְּשִׁבִּיעַ עֲדָיו בְּבֵית דִּין, וְכִפְּרוּ שְׁנֵיהֶם כְּאַחַת כְּגוֹן

שִׁיתְחִיל הַשְּׁנִי לַכָּפֹר, בְּתוֹךְ כְּדֵי דְבוּרוֹ שֶׁלְחִבְרוֹ שְׁנִיָּהֶם חִיבִין
בְּשָׁבוּעַת הָעֵדוּת, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵבִיא חֲטָאתוֹ עַל שְׁבוּעָתוֹ.

יב. כָּפֹר הָרִאשׁוֹן, וְשָׁהָה הָעֵד הַשְּׁנִי יוֹתֵר מִכְּדֵי דְבוּר, וְאַחֵר
כֶּךָ כָּפֹר הָרִאשׁוֹן חִיב בְּשָׁבוּעַת הָעֵדוּת, וְהַשְּׁנִי פְטוּר מִשְׁבוּעַת
הָעֵדוּת: שְׁאֵלוֹ הוֹדָה זֶה הַשְּׁנִי, לֹא הִיְתָה עֵדוּתוֹ מִחִיבַת מָמוֹן.

יג. הוֹדָה אֶחָד, וְכָפֹר אֶחָד הַכּוֹפֵר חִיב, בֵּין שְׁכָפֹר בְּתַחֲלָה
בֵּין שְׁכָפֹר בְּסוֹף. כָּפְרוּ שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד, וְקִדַּם הָאֶחָד וְהוֹדָה
בְּתוֹךְ כְּדֵי דְבוּר הָרִי זֶה פְטוּר; וְהָעוֹמֵד בְּכַפִּירָתוֹ, חִיב בְּשָׁבוּעַת
הָעֵדוּת.

יד. הַשְּׁבִיעַ שְׁתֵּי כִּתֵּי עֵדִים, וְשִׁתִּיָּהֶן רְאוּיּוֹת לְהָעִיד, וְכָפְרָה כֵּת
רִאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּךָ כָּפְרָה כֵּת שְׁנִיָּה הָרִאשׁוֹנָה פְטוּרָה מִשְׁבוּעַת
הָעֵדוּת: מִפְּנֵי שֶׁהֵן סוֹמְכִין עַל עֵדוּת שְׁנִיָּה, וְאִפְשָׁר לְהוֹצִיא
הַמָּמוֹן בְּעֵדוּת הַכֵּת הָאַחֶרֶת; וְנִמְצָא זֶה הַנִּתְבָּע, אֵינוֹ חִיב לְשַׁלֵּם
בְּעֵדוּת אֵלוֹ שְׁכָפְרוּ לְבִדָּה.

טו. הִיְתָה הַכֵּת הַשְּׁנִיָּה קְרוֹבִין לְתוֹבֵעַ אוֹ לְנִתְבָּע בְּנִשְׁוִיתִיהֶן,
וְהָרִי הֵן גּוֹסְסוֹת אִף הָרִאשׁוֹנָה חִיבַת: שֶׁהָרִי הַשְּׁנִיָּה בַּעַת כַּפִּירַת
הָרִאשׁוֹנָה, לֹא הִיְתָה רְאוּיָה לְהָעִיד, וְאִף עַל פִּי שְׁבִמְהָרָה יִהְיוּ
עֲתָה רְאוּיִין, כְּשִׁימּוֹתוֹ אֵלוֹ הַגּוֹסְסוֹת; וְאִם כָּפְרָה הַשְּׁנִיָּה אַחֵר
שְׁמִתוֹ נִשְׁוִיתִיהֶן, חִיבִין בְּשָׁבוּעַת הָעֵדוּת.

טז. הַתּוֹבֵעַ אֶת הָעֵדִים לְהָעִיד לוֹ, וְכָפְרוּ וְהַשְּׁבִיעַן אַרְבַּעַה
וַחֲמִשָּׁה פַּעַמִּים, וְהֵן עוֹנִין אַחֵר כָּל שְׁבוּעָה וְשְׁבוּעָה חוּץ לְבֵית
דִּין, וְכִשְׁבָּאוּ לְבֵית דִּין הוֹדּוּ וְהָעִידוּ הָרִי אֵלוֹ פְטוּרִין מִשְׁבוּעַת
הָעֵדוּת, כִּמּוֹ שְׁבִאֲרָנוּ; וְאִם בָּאוּ לְבֵית דִּין, וְעָמְדוּ בְּכַפִּירָתָן
חִיבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת מֵאוֹתָן הַשְּׁבוּעוֹת שֶׁחוּץ לְבֵית דִּין.

יז. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשַׁעֲנוֹ אָמֵן; אֲבָל אִם לֹא עָנוּ אָמֵן,
אַלֵּא כָּפְרוּ עַל כָּל שְׁבוּעָה וְשְׁבוּעָה הוֹאִיל וְלֹא הוֹצִיאוּ שְׁבוּעָה
מִפִּיָּהֶם וְלֹא עָנוּ אָמֵן, הָרִי אֵלוֹ פְטוּרִים, עַד שִׁישְׁבִיעֵם בְּבֵית דִּין
וַיִּכְפְּרוּ בּוֹ שֵׁם בְּבֵית דִּין, כִּמּוֹ שְׁבִאֲרָנוּ.

יח. הַשְּׁבִיעַן בְּבֵית דִּין וְכָפְרוּ, וַחֲזָרוּ וְהַשְּׁבִיעַן אַרְבַּעַה וַחֲמִשָּׁה
פַּעַמִּים, וְהֵן כּוֹפְרִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת, בֵּין חוּץ לְבֵית דִּין בֵּין
בְּפְנֵי בֵית דִּין, וְאִפְלוּ עָנוּ אָמֵן, אוֹ שֶׁנִּשְׁבְּעוּ מִפִּי עַצְמָן פַּעַם
אַחֵר פַּעַם אֵינָן חִיבִין מִשּׁוֹם שְׁבוּעַת הָעֵדוּת אֵלֹא אַחַת: מִפְּנֵי
שֶׁאַחֵר שְׁכָפְרוּ בְּבֵית דִּין אִם חֲזָרוּ וְהוֹדּוּ, אֵין עֵדוּתָן מוֹעֵלָת
כָּלוּם.

יט. נִמְצָאתָ לָמַד, שֶׁכָּל הַשְּׁבוּעוֹת שֶׁנִּשְׁבְּעוּ אַחֵר שְׁכָפְרוּ בְּבֵית
דִּין הֵן עַל כַּפִּירַת עֵדוּת שְׁאִינָה מִחִיבַת מָמוֹן, שֶׁהֵן פְטוּרִין עָלֶיהָ
מִשְׁבוּעַת הָעֵדוּת; וְחִיבִין בְּשָׁבוּעַת בְּטוּי, כִּמּוֹ שְׁבִאֲרָנוּ.